

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2012. május 31.)

a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényről

(CON/2012/43)

Bevezetés és jogalap

2012. május 18-án az Európai Központi Bank („EKB”) felkérést kapott a magyar Nemzetgazdasági Minisztériumtól, hogy alkosson véleményt a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvényt (a továbbiakban: az MNB-törvény) módosító törvénytervezet módosított változatáról (a továbbiakban: a módosított törvénytervezet)¹. Az EKB előzőleg a törvénytervezet korábbi változatára vonatkozó álláspontját a CON/2012/26 véleményben fejezte ki.

Az EKB-nak a vélemény meghozatalára szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és a 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat² 2. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésén alapul, mivel a módosított törvénytervezet a Magyar Nemzeti Bankkal („MNB”) kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A módosított törvénytervezet célja

A módosított törvénytervezet eltér a korábbi változattól, melyet az EKB a CON/2012/26 véleményben észrevételezett, és több további módosítást vezet be az MNB-törvénybe.

A Monetáris Tanács tagjaira vonatkozó felmentési szabályok tekintetében a módosított törvénytervezet a – a módosítás korábbi változatában szereplő hatályon kívül helyezés helyett – változásokat vezet be az MNB-törvény 46. szakaszának (10) bekezdésébe. A Monetáris Tanács tagjai felmentésére alapot adó két konkrét esetkört most a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya) 14.2 cikkére történő hivatkozás váltja fel. A 46. szakasz (12) bekezdésének, a 47. szakasz (5) bekezdésének és a 47. szakasz (6) bekezdésének kapcsolódó módosításai tovább pontosítják a Monetáris Tanács tagjainak felmentési eljárását. Az MNB-törvény 77. szakasza módosítja az MNB-törvény 46. szakaszának (12) bekezdésében és 47. szakaszának

¹ Magyar Közlöny, 2011/166., 2011.12.30., 41648. O.

² HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

(5) bekezdésében említett munkaügyi bíróság megnevezését³. Az MNB-törvény 77. szakasza módosult továbbá a KBER Alapokmányának 14.2 cikkére és az Európai Unió Bíróságának joghatóságára történő konkrét hivatkozás beillesztésével.

A módosított törvénytervezet változatlan az MNB-törvény 34. szakaszának és 46. szakasza (17) bekezdésének hatályon kívül helyezését illetően. A 34. szakasz tartalmazza az MNB azon kötelezettségét, hogy be kell nyújtania a Monetáris Tanács üléseinek napirendjét a kormánynak, illetve a kormány képviselőjének a Monetáris Tanács ülésein való jelenléti jogát. A 46. szakasz (17) bekezdése írja elő a Monetáris Tanácsnak az euro Magyarországon történő bevezetésekor való megszűnését.

A módosított törvénytervezetben nem szerepel a Magyarország Alaptörvénye Átmeneti Rendelkezései 30. szakaszának hatályon kívül helyezése, mely lehetőséget biztosított az MNB és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete összevonására. Az EKB értelmezése szerint a Magyarország Alaptörvénye Átmeneti Rendelkezéseinek 30. cikkét hatályon kívül helyező rendelkezés önálló törvényjavaslatként kikerült a tervezetből, amelyről a Parlament a módosított törvénytervezettel egyidejűleg fog szavazni.

2. Általános észrevételek

Az EKB örvendetesnek tartja, hogy a magyar hatóságok figyelembe vették az EKB-nak a CON/2012/26 véleményben az MNB-törvény 46. Szakaszának (10) bekezdésével kapcsolatos észrevételeit, ezzel erősítve a jobbiztonságot a Monetáris Tanács tagjainak felmentési okai tekintetében. A módosított törvénytervezet azonban továbbra sem old meg az MNB függetlensége tekintetében korábban kiemelt számos aggályt. Ennélfogva az EKB fenntartja azt az álláspontját, hogy az MNB-törvény hatályos rendelkezései – a módosított törvénytervezetben szereplő, jó irányban tett elmozdulás ellenére – nem kellően előrevivőek a központi bank függetlenségének helyreállításához.

A korábbi EKB-vélemények bírálják az MNB-törvény módosításának gyakoriságát, mivel ez hozzájárul az MNB működési alapjainak bizonytalanságához. Ilyen előzmények után az EKB hangsúlyozza, hogy – a későbbi szakaszban történő további módosítások megelőzésére – előnyben részesíti az MNB függetlenségével kapcsolatban fennmaradt, a későbbiekben felsorolt nyitott kérdéseknek az MNB-törvény módosítására vonatkozó, jelenlegi parlamenti eljárás részeként történő rendezését.

3. A Monetáris Tanács tagjai létszámának változtatási lehetősége; a harmadik alelnök kinevezése

Az EKB döntéshozó testületeinek összetételével kapcsolatban a CON/2011/104, a CON/2011/106 és a CON/2012/26 véleményben kifejezett aggályok továbbra is érvényesek. Aggályos különösen, hogy a Monetáris Tanács tagjainak száma változtatható és kinevezhető egy harmadik alelnök, valamint hogy e lépések az MNB-vel való konzultáció és szükségleteinek figyelembe vétele, illetőleg az MNB véleménye ellenére történő bővítés alátámasztó ésszerű érvek nélkül megtehetőek. Ez a helyzet aggályokat vet fel

---

³ A munkaügyi bíróság elnevezése 2013. január 1-jei hatállyal közigazgatási és munkaügyi bíróságra változik.

abban a tekintetben, hogy e rendelkezések felhasználhatóak lehetnek a döntéshozatali folyamatok központi banki függetlenség kárára történő befolyásolására.

4. A Monetáris Tanács végrehajtási hatáskörei

Ugyancsak aggályokat kelt az a tény, hogy a Monetáris Tanácsnak mandátuma van a politika végrehajtására és az MNB napi ügyvitelére. Ez a mandátum lehetővé teszi, hogy a Monetáris Tanács ne csak a politika meghatározásáért legyen felelős, hanem a) annak végrehajtásáért, és b) saját tevékenységének felülvizsgálásáért is. Ezeket az aggályokat súlyosítja az a tény, hogy eltérő előírások vonatkoznak a Monetáris Tanács ügyvezető és nem ügyvezető tagjainak foglalkoztatási és egyéb jogviszonyaira.

5. Az MNB döntéshozó testületeinek javadalmazása

Az EKB továbbra is aggályosnak tartja az MNB döntéshozó testületei tagjai javadalmazásának gyakori változtatását. Ezekre a változtatásokra az MNB-vel való előzetes konzultáció nélkül és álláspontját figyelmen kívül hagyva került sor. Ez a folyamat felér az MNB döntéshozó testületeinek tagjaira a nemzeti hatóságok részéről történő nyomásgyakorlással⁴. Az EKB megismétli azon álláspontját, hogy az MNB-törvény 51. szakaszának – jelenlegi formájában – csak a jövőben kinevezettekre szabad vonatkoznia, az MNB álláspontjának előzetes mérlegelését követően.

6. Az MNB-törvényhez kapcsolódó más rendezetlen kérdések

6.1 A Monetáris Tanács tagjai felmentésének okai

Az MNB-törvény egyedi kétlépcsős felmentési eljárást ír elő a Monetáris Tanács tagjai tekintetében. Az első lépés az érintett személynek a felmentésre vonatkozó javaslatról való értesítése. A felmentési javaslat megtételére vonatkozó döntést a Monetáris Tanács külső tagjai tekintetében a parlament illetékes bizottsága, az elnök és a Monetáris Tanács többi tagja esetében a miniszterelnök hozza meg. A felmentési javaslat ellen a nemzeti jog szerinti bírósági felülvizsgálatnak van helye. A második lépésben a felmentési javaslat csak akkor nyújtható be Magyarország köztársasági elnökéhez, ha a belföldi bírósági felülvizsgálat iránt keresetet nem indítottak, vagy pedig a munkaügyi bíróság jogerős döntését követően. A módosított törvénytervezet előírja, hogy a munkaügyi bírósághoz fordulás joga nem érinti a bírósághoz fordulásnak a KBER Alapokmány 14.2 cikkében meghatározott jogát.

Az EKB üdvözli a hivatkozást a KBER Alapokmányának 14.2 cikkére, mely előírja, hogy a nemzeti központi bank hivatalából felmentett kormányzója a határozatot a Bíróságon megtámadhatja. A nemzeti jogszabálynak vagy a KBER Alapokmányára kell hivatkoznia, vagy nem szabad kitérnie az ilyen határozat Bíróságon való megtámadásának jogára, mivel a KBER

---

⁴ Lásd például a CON/2010/56 EKB-vélemény 4.3. pontját, a CON/2011/104 vélemény 8. pontját és a CON/2010/106 vélemény 4.3. pontját.

Alapokmánya 14.2. cikke közvetlenül alkalmazandó⁵. Következésképpen Magyarország köztársasági elnökének az MNB elnöke felmentéséről szóló határozatát felülvizsgálhatja a Bíróság, melynek a központi banki elnök hivatalból való felmentése tekintetében kizárólagos joghatósága van. Ugyanakkor az MNB működése folytonosságának biztosítására tanácsos, hogy a módosított törvénytervezet írja elő a miniszterelnök számára az MNB elnökére vonatkozó felmentési eljárás kezdeményezése előtt az MNB Igazgatóságával való egyeztetést. Ezen túlmenően az EKB értelmezése szerint a módosított törvénytervezet a köztársasági elnöknek az MNB-elnökének felmentésére vonatkozó jogkörét arra az esetre kívánja korlátozni, ha a munkaügyi bíróság helybenhagyta a felmentési javaslatot. Mindazonáltal az eltérő értelmezési lehetőségek kizárása érdekében e rendelkezés megfogalmazása pontosítható.

6.2 *Az elnök helyettesítése*

Az EKB megismétli a CON/2010/91 véleményben az MNB elnökének helyettesítése vonatkozásában tett észrevételeit. A törvény 47. szakaszának (8) bekezdése szerint az elnököt távollétében a Monetáris Tanács elnökhelyettese helyettesíti. Az MNB-törvénynek – a külső eseti befolyás megelőzése, és egyidejűleg a Monetáris Tanács zavartalan és folyamatos működésének biztosítása érdekében – egyértelműen rendelkeznie kell az MNB elnöke megbízatásának a hivatali idő lejárata, lemondás, felmentés vagy halál esetében történő megszűnése esetére az új elnök kinevezésének eljárásáról⁶.

6.3 Az EKB konvergenciajelentései más rendezetlen kérdéseket is részleteznek, többek között az MNB elnöke és alelnökei által teendő esküt, több magyar jogi aktusban az euro egységes írásmódját, és az MNB eurorendszerbe történő jogi integrációjának követelményét⁷. A korábbi EKB-vélemények már rámutattak, hogy az MNB-törvény átdolgozása lehetőséget kínált a magyar hatóságok számára az annak biztosításához szükséges módosítások végrehajtásához, hogy az MNB az euro bevezetésekor teljes mértékben integrálódjon az eurorendszerbe.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2012. május 31-én.

[aláírás]

Az EKB alelnöke
Vitor CONSTÂNCIO

---

⁵ Lásd az EKB 2010. májusi és 2012. májusi konvergenciajelentésének 2.2.3 szakaszát

⁶ Lásd a CON/2010/91 vélemény 3.2. pontját.

⁷ Az EKB korábbi konvergenciajelentései elérhetőek az EKB weboldalán a www.ecb.europa.eu címen.